

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA OPETUSHALLITUKSEN
TULOSSOPIMUKSEN TARKISTUS VUOSILLE 2020-2023 SEKÄ VOIMAVARAT VUODELLE
2023

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN JA OPETUSHALLITUKSEN VÄLINEN TULOSSOPIMUKSEN TARKISTUS VUOSILLE 2020-2023 JA VOIMAVARAT VUODELLE 2023

Sisällys

1. Strategiset valinnat.....	3
2. Opetushallituksen palvelulupaus.....	4
3. Tulostavoitteet.....	4
3.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus.....	4
3.2 Toiminnallinen tuloksellisuus.....	6
3.3 Voimavarojen hallinta.....	6
4. Riskienhallinta.....	7
5. Kehittämisen painopisteet vuodelle 2023.....	7
6. Voimassaolo ja seuranta.....	9
LIITTEET.....	10
Liite 1. Toimintaympäristön analyysi	
Liite 2. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus	
Liite 3. Toiminnallinen tuloksellisuus	
Liite 4. Voimavarojen hallinta	
Liite 5. Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksen painopisteet	
Liite 6. Digitaalisuuden edistäminen	
- Liite 6 a. Opetushallituksen digitaalisten palveluiden hallintamalli	
- Liite 6 b. Mahdollisesti kehitettävät digiasiat	

1. Strategiset valinnat

Opetushallitus vastaa opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan asiantuntijavirastona koulutukseen, varhaiskasvatukseen ja elinikäiseen oppimiseen sekä kansainvälistymiseen liittyvistä kehittämis-, hallinto- ja palvelutehtävistä Opetushallituksesta annetun lain (564/2016) mukaisesti.

Opetushallitus jatkaa johdonmukaista ja pitkäjänteistä uudistamistyötä vaikuttavuustavoitteidensa mukaisesti toiminnan tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden vahvistamiseksi. Uudistamistyö perustuu ulkoisen toimintaympäristön analyysiin (liite 1), asiakatarpeisiin ja valtiokonsernin ohjaukseen.

Opetushallituksen tavoitteena on selkeyttää asiakaspalvelutarjoomaa, vahvistaa vuorovaikutusta, yhteiskehittämistä ja kumppanuuksia sekä osallistua aktiivisemmin yhteiskunnalliseen keskusteluun.

Opetushallituksen toiminta perustuu henkilöstön kanssa muotoiltuun visioon, missioon ja toimintatapoja koskeviin kirjauksiin.

Visio

Jokainen voi kasvaa potentiaaliinsa.

Missio

Intohimona oppiminen!

Tapamme toimia

- luomme avoimuudella luottamusta
- muotoilemme yhdessä ratkaisuja
- uskallamme uudistua oppijan parhaaksi
- elämme kuten opetamme

Opetushallituksen visiosta ja missiosta johdetut neljä vaikuttavuustavoitetta ovat:

- eriarvoistuminen pysäytetään ja koulutuksen ja kansainvälistymisen tasa-arvoisuus kasvaa
- oppijoiden hyvinvointi paranee, painopisteenä erityisesti lapset ja nuoret
- jatkuva oppiminen nostaa osaamistasoa
- avarakatseisuus lisääntyy.

Opetushallitus tukee hallitusohjelman toimeenpanoa ja valtioneuvoston linjauksia ja niiden toteuttamista. Opetushallituksen vaikuttavuustavoitteet ja hallinnonalan yhteiset tavoitteet muodostavat yhdenmukaisen kokonaisuuden ja varmistavat johdonmukaisen kehittämisen hallinnonalalla. Strategiset valinnat pohjautuvat toimintaympäristöstä tehtyyn analyysiin (Kuva 1. Strategiset valinnat Opetushallituksen vaikuttavuustavoitteiden mukaan).

Kuva 1. Strategiset valinnat Opetushallituksen vaikuttavuustavoitteiden mukaan.

Opetushallitus edistää aktiivisesti Agenda 2030 -ohjelman toteutumista toiminnassaan. Lisäksi Opetushallitus toteuttaa Terveet tilat 2028 -ohjelmaa opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa yhdessä sovittavalla tavalla.

2. Opetushallituksen palvelulupaus

Opetushallitus kehittää koulutusta, varhaiskasvatusta ja jatkuvaa oppimista sekä edistää kansainvälisyyttä. Opetushallitus parantaa palvelujaan yhdessä asiakkaidensa ja kumppaneidensa kanssa. Opetushallitus varmistaa asiakkailleen sujuvan asioinnin ja laadukkaat asiantuntijapalvelut.

Opetushallitus kehittää toimintansa asiakaslähtöisyyttä. Tätä tehdään syventämällä henkilöstön asiakasosaamista sekä kehittämällä palveluiden ja asiakkuuden johtamista. Keskeisiä asiakkaita ovat oppijat, oppimisen ja kansainvälistymisen asiantuntijat, varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen järjestäjät, työelämä sekä koko ympäröivä yhteiskunta päätöksentekijöineen.

3. Tulostavoitteet

3.1 Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Vaikuttavuustavoitteet kuvastavat Opetushallituksen suunnitelmia toiminnan pitkäkestoisiksi yhteiskunnallisiksi vaikutuksiksi ja tukevat vision saavuttamista. Vaikutustavoitteet ovat neljän vuoden tavoitteita koulutuksen ja kansainvälisyyden saralla. Vaikutustavoitteiden toteutumista seurataan nelivuotisen tulosopimuskauden aikana. Vaikuttavuus- ja vaikutustavoitteiden saavuttamiseksi Opetushallitus vahvistaa poikkihallinnollista, eri hallinnon tasojen ja eri toimijoiden kanssa tehtävää yhteistyötä.

Tavoite 1: Yhteisöllinen kehittäminen ja johtaminen vahvistuvat

Arjen työ ja kehittäminen on toimialalla nykyistä yhteisöllisempää ja eri toimijoiden yhdessä ohjautuminen vahvempaa. Johtamisosaaminen varhaiskasvatuksessa, kouluissa ja oppilaitoksissa on vahvistunut ja parantaa yhteisöjen kykyä vastata muuttuviin oppimisen, tuen ja hyvinvoinnin tarpeisiin.

Opetushallitus on

- tukenut oppivien yhteisöjen ja yhteiskehittämisen mallien muotoutumista
- uudistanut tapaansa toimia suuntaamalla työn painopistettä ohjaukseen ja tukeen sekä oppimisen johtamiseen
- vahvistanut valmentavaa ja mahdollistavaa johtamista.

Tavoite 2: Hyvinvointi paranee

Oppijoiden ja oppimisyhteisöjen hyvinvointi paranee. Eri-ikäiset oppijat voivat paremmin ja osallistuvat aktiivisesti oman jatkuvan oppimisen ja yhteisen hyvinvoinnin rakentamiseen.

Opetushallitus on

- tukenut oppimisyhteisöjen kykyä ja keinoja vahvistaa lasten ja nuorten osallisuutta ja toimijuutta turvallisissa oppimisympäristöissä
- kehittänyt tietotuotannon sisältöä ja menetelmiä sekä lisännyt tiedon hyödyntämistä hyvinvoinnin edistämiseksi ja uusien toimintatapojen luomisessa
- vahvistanut moniammatillisuutta, yhdessä toimimista ja yhteiskehittämistä.

Tavoite 3: Kansainvälisyys lisääntyy

Opetushallitus vahvistaa omalla toimialallaan kansainvälistä osaamista ja luo valmiuksia yksilöille, yhteisöille ja työelämälle toimia globaalisti verkostoituneessa toimintaympäristössä. Opetushallitus lisää ymmärrystä kansainvälisen osaamisen, kielivarannon ja asenneilmapiirin merkityksestä suomalaiselle yhteiskunnan uusiutumiseksi ja kilpailukyvyille. Opetushallitus toimii osana Talent Boost -ekosysteemiä ja toteuttaa toimenpiteitä, jotka vahvistavat Suomea kansainvälisesti houkuttelevana paikkana opiskella, tutkia, työllistyä ja yrittää.

Opetushallitus on

- vahvistanut kansainvälistä yhteistyötä, osaamista ja liikkuvuutta Erasmus+ -ohjelman ja muiden vastuullaan olevien ohjelmien, toimintojen ja verkostojen tehokkaalla toimeenpanolla
- edistänyt koulutusvientä ja rakentanut maakuvaan niin, että Suomi näyttyy kiinnostavana ja houkuttelevana korkean osaamisen maana
- vahvistanut toimijuuttaan kansainvälisissä verkostoissa ja kansainvälistymiseen liittyvän tiedon tuottajana
- lisännyt avarakatseisuuden, Agenda 2030:n sekä kotikansainvälistymisen ymmärrystä ja toteutumista yhteiskunnassa.

Tavoite 4: Osaamistaso nousee

Yhteiskunnassa tunnustetaan ja tunnustetaan eri tavoin hankittua osaamista ja vahvistetaan jatkuvaa oppimista. Opetushallitus toimii ennakoivammin kansainvälisen ja kansallisen tutkimus- ja arviointitiedon perusteella.

Opetushallitus on kumppaneidensa kanssa

- uudistanut koulutuksen ja osaamisen hankkimisen kehittämisprosesseja
- joustavoittanut koulutustarjontaa ja toteuttamistapoja vastaamaan yhteiskunnan osaamistarpeisiin ja yksilöiden mahdollisuuksia kasvaa potentiaaliinsa ennakoitiedon avulla
- kehittänyt strategioita ja keinoja, joilla vahvistetaan toimijoiden osaamista.

Tavoite 5: Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus lisääntyvät

Jokaisella oppijalla on tasa-arvoiset mahdollisuudet saavuttaa potentiaalinsa. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus koulutuksen ja varhaiskasvatuksen sekä kansainvälisyyden saavutettavuudessa ja saatavuudessa paranevat. Laadukas varhaiskasvatus ja koulutus maan eri osissa toteutuu. Osaaminen työelämässä vahvistuu.

Opetushallitus on

- tukenut toimijoita niin, että varhaiskasvatus ja koulutus järjestetään tasa-arvoisesti ja laadukkaasti huomioimalla yksilöiden lähtökohdat ja tarpeet, alueelliset ja kielelliset erityispiirteet sekä eriarvoisuuden vähentäminen.
- kehittänyt opetushallinnon kansallisia digitaalisia palveluita ja niiden vaikuttavuutta tavoitteena kansainvälinen edelläkävijyys ja tasa-arvon turvaaminen.
- tukenut toimijoita päättöarviointin sekä kuudennen vuosiluokan arviointikriteerien käyttöönotossa.

Opetushallituksen yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevat indikaattorit ovat liitteessä 2.

3.2 Toiminnallinen tuloksellisuus

Opetushallitus toimii laadukkaasti, tehokkaasti ja taloudellisesti ottaen huomioon valtiontalouden toiminnalle asettamat reunaehdot. Toiminnallista tuloksellisuutta koskevat mittarit ovat liitteessä 3.

3.3 Voimavarojen hallinta

Konsernitavoitteiden mukaisesti Opetushallitus kehittää ja johtaa työyhteisöään tavoitteena henkilöstön hyvä työkyky ja hyvinvointi, asiantuntijuus, vahva osaaminen ja sen kehittäminen, liikkuvuuden edistäminen sekä valtion työnantajakuvan uudistaminen. Opetushallitus kehittää toimintakulttuuriaan, pääprosessejaan ja organisaatiotaan tukemaan laadukasta vaikutustavoitteiden toteuttamista ja tiukan resurssi-tilanteensa mukaista tehtävien priorisointia.

Henkilöstöjohtamisen uudistusohjelman toteutusta tuetaan siten, että Opetushallitus parantaa kilpailukykyään työnantajana. Opetushallitus toteuttaa ja tarvittaessa päivittää vuonna 2020 käyttöönotettua Hyvä työpaikka -ohjelmaa, joka kytkeytyy vaikuttavuustavoitteisiin ja toimintatapoihin.

Opetushallitus ottaa toiminnassaan huomioon lainsäädännön mukaiset yhdenvertaisuus- ja tasa-arvoelvoitteet niin toiminnallisesta kuin henkilöstöpoliittisesta näkökulmasta.

Opetushallituksen toimitilat ovat tehokkaasti käytössä valtion toimitilastrategian mukaisesti. Opetushallitus ja sen erillisyyksiköt ovat siirtyneet strategian mukaisesti monitilaympäristöön terveysturvallisesti ja hybridityöhön päivitettyjen ohjeiden mukaisesti vuoden 2022 aikana. Tavoitteena on synergiaetujen saavuttaminen siten, että erillisyyksiköiden toiminnallinen riippumattomuus säilyy. Uuden työympäristön ja sisäisten ohjeiden keskeisiä periaatteita on, että fyysinen, digitaalinen ja sosiaalinen työympäristö vahvistaa vuorovaikutusta, yhteistyötä ja työhyvinvointia sekä kestävän kehityksen periaatteita.

Opetushallitus käynnistää kansallisen hankintastrategian toimeenpanoa edistävän toimintasuunnitelman pohjalta toimet viraston hankintatoimen kehittämiseksi. Toimenpiteistä raportoidaan vuosittain osana tilinpäätösasiakirjaa.

Rahoitustaulukko vuodelle 2023 liitteenä 4.

4. Riskienhallinta

Opetushallituksen riskienhallintapolitiikan mukaan riskienhallinta on osa johtamista ja päätöksentekoa. Riskienhallinta sisältyy suunnittelun ja seurannan prosesseihin, operatiiviseen toimintaan ja hankkeisiin sekä niihin liittyvään päätöksentekoon. Riskienhallinta on ennakoiva näkökulma toimintaan ja sen tarkoituksena on tuottaa lisäarvoa tukemalla tavoitteiden saavuttamista ja toiminnan kehittämistä.

Opetushallituksessa toteutettiin riskienhallintapolitiikan mukaisesti riskienarviointi syksyllä 2022. Strategiseksi tai merkitykseltään kriittisiksi luokitellut riskit Opetushallituksen toiminnalle ovat:

- Voimavaroihin liittyvät riskit: henkilöstöressurssien riittävyys, henkilöstön työhyvinvointi, jaksaminen ja osaaminen, perustoiminnan rahoitus
- Tietoon, tietoturvaan ja -järjestelmiin liittyvät riskit
- Toimintaympäristöön liittyvät riskit

Opetushallitus huomioi ja käsittelee riskit riskienhallintapolitiikan mukaisesti osana johtamisjärjestelmää. Selkeä rahoitus ja toimiva työnjako, hyvä yhteistyö sekä ennakointi tehostavat toimintaa ja parantavat ministeriön ja Opetushallituksen työn yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

5. Kehittämisen painopisteet vuodelle 2023

Kehittämisen painopisteet vuodelle 2023 ovat:

- Opetushallitus toteuttaa jatkuvan oppimisen uudistusta tukemalla Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen toimintaa ja jatkuvan oppimisen uudistuksen etenemistä yhteistyössä opetus- ja kulttuuri- sekä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. Opetushallitus osallistuu jatkuvan oppimisen digitaalisen palvelukokonaisuuden kehittämiseen.

- Opetushallitus osallistuu aktiivisesti RRP –hankkeiden suunnitteluun ja toteutukseen. Rahoitus ja tehtävät sovitaan erikseen hankekohtaisesti. EU:n elpymis- ja tukivälineen rahoitukseen (RRF) liittyy erityisiä raportointi-, seuranta ja –valvontavelvoitteita joita Opetushallituksen tulee noudattaa.
- Opetushallitus kehittää ja toteuttaa yhdessä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä vapaan sivistystyön digitalisaation viitekehysten vuosina 2022–2024.
- Opetushallitus toimeenpanee aktiivisesti koulutuksen digitalisaation visiota, ja tekee kokonaisarkkitehtuuri- ja yhteentoimivuustyötä sekä valmistelee datan hyödyntämisen ja analysoinnin tiekartan.
- Opetushallitus kehittää yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa varhaiskasvatuksen indikaattoreita Opetushallituksen toimialaan liittyen. Opetushallitus kehittää yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa taiteen perusopetusta koskevia indikaattoreita ja laatutavoitteita.
- Opetushallitus edistää avointen oppimateriaalien hyödyntämisen kulttuuria sekä vastaa omistajana Avointen oppimateriaalien kirjaston –palvelun ylläpidosta ja kehittämisestä. Omistajuus siirretään Opetushallitukselle vuoden 2023 aikana, jonka yhteydessä tehdään arvio omistajuuden edellyttämistä resursseista.
- Opetushallitus edistää ja kehittää yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen rahoittamassa muussa kuin säännellyssä koulutuksessa ja taiteen perusopetuksessa saavutetun osaamisen tunnistamista ja tunnustamista.
- Opetushallitus kehittää vapaan sivistystyön kansallisen osaamismerkkijärjestelmän yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa.
- Opetushallitus ja opetus- ja kulttuuriministeriö tukevat oppivelvollisuuden laajentamisen toimeenpanoa ja toteuttavat yhteistyössä toimeenpanon seuranta suunnitelman 2021–2024 mukaisesti.
- Opetushallitus kehittää oppilaan- ja opinto-ohjausta opinto-ohjauksen kehittämisohjelman linjausten pohjalta yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa.
- Opetushallitus tukee Sitouttavan kouluyhteistyön toimeenpanoa perusopetuksessa toimintasuunnitelman mukaisesti yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa.
- Opetushallitus tukee, kehittää ja toimeenpanee tarvittavia toimia maahanmuuttaneiden perusopetuksen oppilaiden oppimis- ja koulunkäyntivalmiuksia tukevan toimenpideohjelman toteuttamiseksi yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa
- Opetushallitus toimeenpanee ja kehittää Opetusalan kehitysyhteistyön osaamiskeskusten (FinCEED) toimintoja yhteistyössä ulkoministeriön kanssa.
- Opetushallitus tukee yhteistyössä opetus- ja kulttuuriministeriön kanssa varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, taiteen perusopetuksen sekä vapaan

sivistystyön järjestäjiä, lapsia, oppilaita ja opiskelijoita sekä henkilöstöä monihäiriötilanteessa. Monihäiriötilanne sisältää palautumisen koronatilanteesta, Venäjän Ukrainaan kohdistaman hyökkäyksen ja Ukrainasta paenneiden oppimisen tukeminen Suomessa sekä Venäjän hyökkäyksen vaikutukset Suomeen, kuten energiakriisin. Opetushallitus tekee tiivistä yhteistyötä varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, lukiokoulutuksen, ammatillisen koulutuksen, taiteen perusopetuksen sekä vapaan sivistystyön toimijoiden sekä korkeakoulujen ja nuoriso-, liikunta- ja kulttuurikentän toimijoiden kanssa kansainvälistymistä koskevien tavoitteiden edistämiseksi monihäiriötilanteesta aiheutuvat haasteet huomioiden.

- Osana hallinnonalan hallitusohjelman mukaisia Talent Boost -toimia Opetushallitus vahvistaa rooliaan koulutus- ja työperusteisessa maahanmuutossa. Opetushallitus vahvistaa Suomen veto- ja pito-voimaa muun muassa sujuvoittamalla kansainvälisen opiskelijan palvelupolkua ja kehittämällä toimintansa asiakaslähtöisyyttä ja maakuvatyöhön perustuvaa markkinointia. Opetushallitus osallistuu myös poikkihallinnolliseen maahantulo-prosessin uudistamiseen ja digitaalisten palveluiden kehittämiseen. Opetushallitus rakentaa Talent Boost -toiminnassa poikkihallinnollisia kumppanuuksia toimintaedellytystensä vahvistamiseksi.
- Virasto osallistuu Sivistyshallinto 2030 -muutosohjelman edistämiseen ministeriön ja kaikkien virastojen yhteistyönä. Uudistus on tarkoitus toteuttaa vuosina 2023-2026.

6. Voimassaolo ja seuranta

Tässä sopimuksessa asetettujen tavoitteiden ja sopimuksen muuta toteutumista arvioidaan vuosittain opetus- ja kulttuuriministeriön ja viraston välillä käytävien tulosneuvottelujen yhteydessä ja ministeriön tilinpäätöksessä koskien kirjanpitoyksikköjä sekä tarvittaessa erillisissä ministeriön ja viraston välisissä kokouksissa. Virasto raportoi opetus- ja kulttuuriministeriölle edellä esitettyjen tavoitteiden, myös konkreettisten toimien, saavuttamisesta ja määrärahojen käytöstä sekä vaikuttavuudesta vuosittain tilinpäätösasiakirjassaan. Lisäksi tulee raportoida yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon tavoitteiden toteutumisesta ja käytännön toimenpiteistä, ja toimittaa vuosittain edellisiä koskevat voimassa olevat suunnitelmat ministeriölle helmikuun loppuun mennessä. Kestävän kehityksen tavoitteiden toteutumisesta Opetushallitus laatii vastuullisuusraportin Valtiokonttorin ohjeistuksen mukaisessa aikataulussa.

Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus seuraavat tavoitteiden toteutumista ja määrärahojen riittävyttä ja ryhtyvät toimenpiteisiin, mikäli tavoitteita ei pystytä saavuttamaan Opetushallitukselle osoitetuilla resursseilla.

Allekirjoitukset

Helsingissä 23.1.2023

Kansliapäällikkö Anita Lehikoinen

Pääjohtaja Minna Kelhä

Liitteet

Liite 1. Toimintaympäristön analyysi

Liite 2. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Liite 3. Toiminnallinen tuloksellisuus

Liite 4. Voimavarojen hallinta

Liite 5. Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksen painopisteet

Liite 6. Digitaalisuuden edistäminen

- Liite 6 a. Opetushallituksen digitaalisten palveluiden hallintamalli
- Liite 6 b. Mahdollisesti kehitettävät digiasiat

Liite 1. Toimintaympäristön analyysi

Viimeaikojen akuutit **kriisit**, koronapandemia ja sota Euroopassa, ovat olleet huomion keskipisteessä ja jättäneet pitkän aikavälin fundamentaalit kriisit, **ilmastonmuutoksen ja luontokadon**, enemmän taka-alalle. Näiden aiheuttama uhka ei ole kuitenkaan väistynyt, vaan kasvaa haastaen akuutisti yhteiskuntaa ja taloutta uudistumaan monin eri tavoin. Vihreä siirtymä avaa samalla myös uusia mahdollisuuksia yrityksille ja elinkeinoelämälle. Uhkien torjunta, hillintä, muutokseen sopeutuminen ja uudistuminen vaativat kuitenkin oikeanlaista osaamista. **Demokratiakehitys** on kokenut takaiskuja eri puolilla maailmaa, myös Euroopassa. Luottamus, niin ihmisten kesken kuin yhteiskunnallisiin instituutioihin ja päättäjiin, on avainasemassa demokratian säilymisen kannalta. Luottamusta ovat rapauttaneet talouden, työelämän ja teknologian murros ja kasvava eriarvoisuus sekä viimeaikaisten kriisien aikana yleistyneet mis- ja disinformaatio. Koulutus ja osaaminen ovat avainasemassa demokratian puolustamisessa. Erityisesti medialukutaidon – niin lasten ja nuorten kuin aikuisväestönkin – merkitys on korostunut muuttuneessa mediamaisemassa ja turvallisuusympäristössä. Informaatioympäristön hallinta korostuu tulevaisuuden osaamisena.

Maailmanlaajuisesti noin 1.5 miljardin lapsen ja nuoren **lähiopetus keskeytyi koronapandemian vuoksi** vuonna 2020. Koulut olivat suljettuina eripituisia ajanjaksoja lähes kaikkialla maailmassa. Etäopetuksen järjestäminen on vaihdellut maiden välillä suuresti niin teknisten resurssien epätasaisen jakautumisen kuin opettajien ja oppilaiden tieto- ja viestintäteknisten taitojen ja asenteiden vuoksi. Vaikka tilanne alkoi helpottua vuoden 2021 aikana, se ei kuitenkaan ole palautunut koronaa edeltävälle tasolle kaikissa kehittyvissä maissa; monet lapset ja nuoret, valtaosin tyttöjä, eivät enää palanneet kouluun niiden avauduttua. Nyt onkin tärkeää löytää ratkaisuja vähentämään sukupuolten epätasa-arvoa ja eriarvoisuutta maiden sisällä sekä kaaventamaan eroja maiden välillä.

Pandemia on vaikeuttanut merkittävästi myös oppilaitosten **kansainvälistä toimintaa** ja nuorten mahdollisuuksia kansainvälistyä. Opiskelijoiden kansainvälinen liikkuvuus on romahtanut kaikilla koulutusasteilla palautuen ennalleen hitaasti, sillä käynnissä on muitakin kansainvälisiä kriisejä. Samalla pandemia-aika on vahvistanut erilaisten digitaalisten ratkaisujen kehittämistä ja käyttöönottoa kansainvälisessä yhteistyössä. Suomella on kansainvälisesti arvostettu maine koulutuksen osajana. Pandemian seurauksena aiheutuneen globaalin oppimiskriisin ratkaisemisessa Suomella on aiempaa merkittävämpi mahdollisuus vahvistaa rooliaan muun muassa koulutusviennillä, digitaalisilla ratkaisuilla sekä edistämällä koulutusta ja osaamista kehitysyhteistyössä. Pandemiatilanteesta selviäminen ja sen aikana kehitetyt ratkaisut korostavat kansainvälisten verkostojen ja tiedonvaihdon merkitystä. Koronapandemian yhteiskunnallisia vaikutuksia tarkasteltaessa läpileikkaavana piirteenä on **polarisaation** kasvu. Vaikutusten epätasainen jakautuminen näkyy myös lasten ja nuorten hyvinvoinnissa ja oppimisessa; suurimmat haitat ovat usein kohdistuneet heihin, joilla jo ennestään oli vaikeaa.

Venäjän hyökkäys Ukrainaan on aiheuttanut monia heijastusvaikutuksia myös koulutuksen toimintaympäristöön. Suomen naapurimaan yllättävä hyökkäyssota on aiheuttanut turvattomuutta myös meillä. Turvallisuudentunteen luominen ja ylläpitäminen lapsen ja nuoren elämässä on tullut entistä tärkeämmäksi osaksi koulujen ja oppilaitosten toimintaa. Koulun tehtävä kriisitilanteessa on ylläpitää normaalia toimintaa ja jatkuvuutta, sellaisia jokapäiväisiä rakenteita, jotka kiinnittävät lapsen ja nuoren arkeen sekä luovat turvaa ja hyvinvointia. **Ukrainasta paenneita** lapsia ja nuoria on kasvavassa määrin Suomen varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen piirissä, elokuussa 2022 yhteensä 5 600. Ylivoimaisesti eniten

heitä on perusopetukseen valmistavassa opetuksessa, mutta myös varhaiskasvatuksessa, esi- ja perusopetuksessa sekä toisella asteella opiskelevien määrä kasvaa. Suomessa vastaanottojärjestelmän piirissä olevista peruskouluikäisistä (7–15 v.) ukrainalaisista 68 % on suomalaisessa perusopetuksessa tai siihen valmistavassa opetuksessa. Toisella asteella osuus on selvästi pienempi. Suomalaiset opetuksen ja kasvatuksen järjestäjät ovat pystyneet melko hyvin ottamaan vastaan ukrainalaiset. Alkuvaiheessa haasteita aiheuttivat Opetushallituksen kyselyn mukaan tilanteen ennakoimattomuus, ukrainalaisten jakautuminen epätasaisesti eri kokoisille paikkakunnille, kielitaitoisen henkilökunnan puute, tilojen ja oppimateriaalin löytyminen sekä koordinaation ja tiedon puute.

Venäjän hyökkäys saattaa jatkossa heijastua myös **Suomen maakuvaan** ja vaikeuttaa kansainvälisten opiskelijoiden ja osaajien rekrytointia Suomeen, mikäli Suomi koetaan ulkomailla geopoliittisesti turvattomana ja riskiherkkänä maana. Kansainvälisille opiskelijoille tehtyjen kyselyjen mukaan turvallisuus on ollut yksi tärkeä Suomen vetovoimatekijä.

Ukrainan sota vaikuttaa myös **energiansaantiin** ja sähkön hinnan kallistumiseen. Myös kiihtyvä inflaatio nostaa hintoja yleisesti. Nämä tekijät kasvattavat koulutuksen kustannuksia. Lisää rahoitusta tarvitaan esimerkiksi ravintosuosittelujen mukaisen kouluruuan tarjoamiseen. Koulutuksenjärjestäjien on pohdittava keinoja, kuinka selvittää sähkön hinnan nousun aiheuttamista kustannuksista. Toisaalta tilannetta voidaan hyödyntää opettamalla lapsille ja nuorille konkreettisia käytäntöjä energian säästämiseksi. Tällä voi parhaimmillaan olla kauaskantoisia seurauksia kestävämmän tulevaisuuden rakentamisessa.

Koulutuksen tasa-arvon tila on Suomessa monelta osin hyvä – varsinkin kansainvälisesti verraten. Perusopetuksessa alueelliset erot osaamisessa ovat pieniä. Alueelliset ja alueiden sisäiset talouden, väestön ja hyvinvoinnin erot ovat kuitenkin kasvaneet viime vuosina, mikä haastaa mahdollisuuksien tasa-arvoa myös koulutuksessa. Esimerkiksi varhaiskasvatukseen osallistumisessa on suurta alueellista vaihtelua. Toisaalta suuremmissa kaupungeissa myös koulukohtaiset erot oppilaiden keskimääräisessä osaamisessa voivat olla suuria. Kaikkein suurimpia ovat kuitenkin yksilöiden väliset osaamiserot, eikä perusopetuksen aikana onnistuta riittävästi kuromaan umpeen kotitaustan vaikutusta, vaan sen vaikutus heijastuu myöhempiin koulutuspolkuihin. Toisaalta varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen uudistukset voivat osaltaan auttaa tasaamaan eroja lähökohdissa.

Sukupuolten väliset erot mitatuissa oppimistuloksissa ovat Suomessa kansainvälisesti verraten suuret. Poikien keskimäärin tyttöjä huonompaa menestystä selittää heidän yliedustuksensa heikoissa osaajissa, mutta kuitenkin vaihtelu sukupuoliryhmien sisällä on huomattavasti suurempaa kuin niiden välillä. Sukupuolen yhteys perusopetuksen jälkeisiin koulutusvalintoihin on kuitenkin huomattava, ja sukupuolten segregatio koulutus-, ja sitä myöten myös työmarkkinoilla, on kansainvälisestikin verraten merkittävä. **Vieraskielisten** oppijoiden määrä on kasvanut huomattavasti 2000-luvun aikana, ja alueellinen vaihtelu on tässä suurta. Yksi yhä ratkaisematta olevista tasa-arvon haasteista on se, miten vahvasti maahanmuuttajatausta on yhteydessä oppimistuloksiin ja koulutuspolkuihin.

Väestömuutos etenee edelleen ja noin kolmasosassa maamme kunnista lapsia syntyy vuodessa vähemmän kuin yhden keskikokoisen koululuokan verran. Yhdeksässä suurimmassa kaupungissa asuu jo nyt yli kolmannes kaikista peruskoululaisista. Vuonna 2035 Suomessa on jopa kolmasosa nykyistä vähemmän alle 15-vuotiaita kuin nyt. Perusopetuksen oppilaita oli vuonna 2021 noin 552 000, ja Tilastokeskuksen väestönennus-

teen vuonna 2040 olisi 7–15–vuotiaiden määrä enää noin 425 000. Väestönkehitys haastaa pohtimaan ratkaisuja siihen, että koulutusväylät varhaiskasvatuksesta aina korkeakouluopintoihin asti toimisivat tulevaisuudessaakin yhtenäisenä kokonaisuutena kaikkialla Suomessa. Samaan aikaan maamme väestö ikääntyy voimakkaasti, ja väestö kasvaa mahdollisesti enää maahanmuuton vaikutuksesta. Jatkuvan oppimisen merkitys lisääntyy, ja maahanmuuttajien tehokkaan kotouttamisen eri muodot korostuvat.

Koulujen ja oppilaitosten määrä Suomessa on laskenut tasaisesti koko vuosituhatvuotisen ajan. Etenkin peruskoulujen määrä on laskenut merkittävästi. Vuonna 2021 kouluja oli 46 prosenttia vähemmän kuin vuonna 2000. Myös toisen asteen oppilaitosverkko on supistunut merkittävästi koko 2000-luvun ajan. Kouluverkon harventuminen on kohdistunut erityisesti pieniin, alle 50 oppilaan kouluihin. Oppilasmääriltään suurten yhtenäiskoulujen määrä on puolestaan lisääntynyt. Peruskouluikäisten määrän väheneminen ja keskittyminen alueellisesti, yhdessä koulujen keskimääräisen koon kasvattamisen trendin kanssa muodostavat merkittävän haasteen oppilaitosverkoston säilymiselle nykytasollaan. Jyrkimmän arvion mukaan lähes puolet peruskouluista voi kadota vuoteen 2040 mennessä, joissain maakunnissa jopa 60–70 prosenttia.

Etätöiden yleistyessä työnteon aika- ja paikkariippumattomuus korostaa työntekijän taitoa koordinoita työntekoaan. Jatkuva oppiminen tapahtuu yhä enemmän työssä oppimisena, mutta tulevaisuudessa tarvitaan entistä enemmän uudelleen- ja täydennyskoulutusta. Lisäksi koulutuksella on tärkeä tehtävä myös niin digitalisaation mahdollistajana kuin sen hyödyntäjänä. **Tekoälyn ja robotiikan valtavirtaistuminen** merkitsevät jo käynnissä olevaa teollista ja teknologista murrosta. Tällöin syntyy myös sellaisia uusia työtehtäviä, joita ei vielä osata täydellisesti hahmottaa. Tekoälyn hoitaessa yhä useammin rutiininomaisia tehtäviä, jää työntekijöille aikaa inhimillisiin kohtaamisiin ja ajatteluun. Tulevaisuuden työntekijä on kuitenkin edelleen vahvoilla, jos hänellä on hyvät tiimityö- ja yhteistyötaidot.

Liite 2. Yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Tavoite/ toimenpide sekä mittarit	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma (tavoite)	2022 tavoite	2023 tavoite
Vaikutustavoite 1: Yhteisöllinen kehittäminen ja johtaminen vahvistuvat					
<p>Opetushallitus on</p> <ul style="list-style-type: none"> – tukenut oppivien yhteisöjen ja yhteiskehittämisen mallien muotoutumista – uudistanut tapaansa toimia suuntaamalla työn painopistettä ohjaukseen ja tukeen sekä oppimisen johtamiseen – vahvistanut valmentavaa ja mahdollistavaa johtamista 					
1.1 Osallisuus ja vaikuttamis-mahdollisuudet oppilaitoksissa: Hyvät vaikutusmahdollisuudet kou-lussa, %					
Perusopetuksen 8.-9. -luokat	12,4		10,8 (13,0)		14,0
Lukio 1. ja 2. vuosi	13,8		10,5 (14,5)		15,0
Ammatillinen koulutus	27,8		25,9 (28,5)		29,0
1.2. Kasvuympäristön turvallisuus: tavoitteena vähentää koulukiusaa-mista. Kokemukset koulukiusaami-sesta, %					
Perusopetuksen 8.-9. -luokat	5,5		6,0 (5,2)		4,9
Lukio 1. ja 2. vuosi	1,1		1,0 (1,1)		0,9
Ammatillinen koulutus	3,6		2,9 (3,3)		3,0
1.3 Oppivan yhteisön ja oppilaitos-johtamisen tilannekuva	Selvityk-sen pe-rusteella laadittu tilanne-kuva	Johtajuussel-vitys valmis-tunut (n=1603)			Kehitys edennyt myönteiseen suuntaan tilanneku- vasta
Vaikutustavoite 2: Hyvinvointi paranee					
<p>Opetushallitus on</p> <ul style="list-style-type: none"> – tukenut oppimisyhteisöjen kykyä ja keinoja vahvistaa lasten ja nuorten osallisuutta ja toimijuutta tur-vallisissa oppimisympäristöissä 					

<ul style="list-style-type: none"> – kehittänyt tietotuotannon sisältöä ja menetelmiä sekä lisännyt tiedon hyödyntämistä hyvinvoinnin edistämiseksi ja uusien toimintatapojen luomisessa – vahvistanut moniammatillisuutta, yhdessä toimimista ja yhteiskehittämistä 					
2.1 Osallisuus: Kokee olevansa tärkeä osa luokkayhteisöä, %					
Perusopetuksen 8.-9. -luokat	56,6		54,7 (57,2)		58,0
Lukio 1. ja 2. vuosi	56,6		52,4 (57,1)		58,0
Ammatillinen koulutus	64,8		62,3 (65,7)		66,3
2.2 Oppilaiden ja opiskelijoiden hyvinvointi					
2.2.1 Koettu terveydentila keskimääräinen tai huono, %)					
Perusopetuksen 8.-9. -luokat	20,9		25,7 (20,3)		19,5
Lukio 1. ja 2. vuosi	21,2		26,5 (20,5)		19,7
Ammatillinen koulutus	23,2		27,9 (22,5)		21,7
2.2.2 Vähintään tunnin päivässä liikkuvat, %					
Perusopetuksen 8.-9. -luokat	21,9		24,3 (23,2)		24,5
Lukio 1. ja 2. vuosi	13,9		17,5 (14,8)		15,5
Ammatillinen koulutus	15,0		15,4 (16,2)		17,4
2.2.3 Kouluruokailun ulkopuolelle jäämisen vähentäminen (ei kouluruokailuun osallistuneet, %)					
Perusopetuksen 8.-9. -luokat	36,5		33,0		30,0
Lukio 1. ja 2. vuosi	30,3		26,5		23,0
Ammatillinen koulutus	36,4		31,5		27,0
2.2.4 Kokee, että asuinalueella järjestetään kiinnostavaa vapaa-ajan toimintaa nuorille, %					
Perusopetuksen 8.-9. -luokat	31,4		30,8 (32,0)		32,5
Lukio 1. ja 2. vuosi	28,7		28,7 (29,3)		30,0

Ammatillinen koulutus	29,7		29,1 (30,4)		31,0
2.2.5 Pitää koulunkäynnistä, %					
Perusopetuksen 8.-9. -luokat	60,0		58,0 (60,8)		62,0
Lukio 1. ja 2. vuosi	70,8		65,8 (72,5)		73,0
Ammatillinen koulutus	81,5		76,9 (82,3)		83,0
Vaikutustavoite 3: Kansainvälisyys lisääntyy					
Opetushallitus on					
<ul style="list-style-type: none"> – vahvistanut kansainvälistä yhteistyötä, osaamista ja liikkuvuutta Erasmus+ -ohjelman ja muiden vastuullaan olevien ohjelmien, toimintojen ja verkostojen tehokkaalla toimeenpanolla – edistänyt koulutusvientiä ja rakentanut maakuvaakin niin, että Suomi näyttää kiinnostavana ja houkuttelevana korkean osaamisen maana – vahvistanut toimijuuttaan kansainvälisissä verkostoissa ja kansainvälistymiseen liittyvän tiedon tuottajana – lisännyt avarakatseisuuden, Agenda 2030:n sekä kotikansainvälistymisen ymmärrystä ja toteutumista yhteiskunnassa. 					
3.1 Liikkuvuusohjelmiin osallistuneiden määrä	32 601	24 702	12 789 (34 000*)	37 000*	40 000*
Kansainvälinen opiskelija- ja oppilasliikkuvuus					
- yliopistot	4 465	2 434(2800)	1686(2 800)	4 500	4 725
- ammattikorkeakoulut	3 428	1432(1 900)	1203(1 900)	3 400	3 570
- ammatilliset oppilaitokset	4 426	996 (600)	310 (1 000)	4 500	4 725
- lukiot	6 604	2 233	45 (200)	6 900	7 300
Korkeakouluissa tai ammatillisessa koulutuksessa* tutkinnon suorittaneiden kansainvälisten opiskelijoiden työllistyminen (*1. ylempi korkeakoulututkinto, 2. korkeakoulututkinto, 3. ammatillinen tutkinto; ** luvut vuonna 2017 valmistuneet ja 2018 työllistyneet)	1) 47** 2) 51 ** 3) 69**	1) 49 2) 57 3) 70	1) 49 2) 51 3) 71		
Uudet ulkomaiset opiskelijat (vuosittain)					
- Ammattikorkeakoulu	2 904	3225	3936		
- Yliopisto	1 926	2586	3039		

Peruskoulujen ja lukioiden osallistuminen kansainväliseen opettajaliikkuvuuteen % kouluista - peruskoulut - lukiot* (* vuodesta 2021 eteenpäin)	18,7	11,9	0,3 1,0		
3.2 Osuus EU-komission jakamasta, keskitetystä Erasmus+ -rahoituksesta (%) (*Uuden Erasmus+ -ohjelmakauden 2021 ja 2022 vuosien osalta päivitettyjä toteumatietoja ei ole vielä saatavilla EU-komission järjestelmäongelmien takia.)	3,0	3,4	3,5*	4,0	4,0
3.3 Koulutusvienti					
Education Finland -ohjelmaan hyväksytyjen ja jäsenmaksun maksaneiden yritysten ja organisaatioiden määrä	120	122	133 (150)	150	150
Asiakkaiden (jäsenyritysten) tyytyväisyys palveluiden laatuun (1-5)	4,0	4,0	3,8 (4,0)	4,0	4,0
Koulutusviennin arvo Suomen taloudessa (<i>mittari laaditaan vuoden 2021 aikana</i>)			Tieto saadaan lokakuun puolivälissä.		
Vaikutustavoite 4: Osaamistaso nousee					
Opetushallitus on kumppaneidensa kanssa – uudistanut koulutuksen ja osaamisen hankkimisen kehittämisprosesseja – joustavoittanut koulutustarjontaa ja toteuttamistapoja vastaamaan yhteiskunnan osaamistarpeisiin ja yksilöiden mahdollisuuksia kasvaa potentiaaliinsa ennakoititiedon avulla – kehittänyt strategioita ja keinoja, joilla vahvistetaan toimijoiden osaamista.					
4.1 Varhaiskasvatukseen osallistuneiden osuus 1-6 -vuotiaista (31.12.2020)	73,9	77,0	77,4 (74,6)	74,8	75,0
4.2 Esiopetusta saavien lasten osuus esiopetusikäisten ikäluokasta (2020), %	99,0	99,3	99,2 (99,4)	99,6	99,6
4.3 Keskeyttäminen 2018/2019 (tuorein), %					
Lukiokoulutus	1,6	1,6	1,6 (1,2)	1,1	1,0
Ammatillinen koulutus	6,7	7,8	8,7 (6,3)	6,1	5,9
Ammattikorkeakoulutus	6,1	6,1	6,8 (5,7)	5,6	5,5

Yliopistokoulutus	5,2	5,2	5,1 (4,8)	4,7	4,6
4.4 Läpäisy: koulutuksen suorittaneiden osuus kolmen vuoden päästä aloittamisesta (aloituslukuvuosi 2015/2016)					
Lukiokoulutus	69,5	70,5	69,2 (69,8)	69,9	70,0
Ammatillinen koulutus	64,1	54,6	57,3 (65,0)	65,5	66,0
4.5 Ammatillisen koulutuksen opiskelijapalaute (30.6.2021): Opintojen aikana muualla hankkimani osaaminen (muut opinnot, työkokemus, harrastukset, muutoin hankittu osaaminen) selvitettiin ja sen perusteella HOKSia tarvittaessa päivitettiin. (1-5)	3,8	3,9	4,0 (4,0)	4,1	4,2
Vaikutustavoite 5: Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus lisääntyvät					
<p>Opetushallitus on</p> <ul style="list-style-type: none"> – tukenut toimijoita niin, että varhaiskasvatus ja koulutus järjestetään tasa-arvoisesti ja laadukkaasti huomioimalla yksilöiden lähtökohdat ja tarpeet, alueelliset ja kielelliset erityispiirteet sekä eriarvoisuuden vähentäminen. – kehittänyt opetushallinnon kansallisia digitaalisia palveluita ja niiden vaikuttavuutta tavoitteena kansainvälinen edelläkävijyys ja tasa-arvon turvaaminen – tukenut toimijoita päättöarvioinnin kriteerien käyttöönotossa 					
5.1 Varhaiskasvatukseen osallistuminen alueittain (2020) Varhaiskasvatukseen osallistuneiden osuudet 1-6 -vuotiaista, maakuntien osuuksien keskihajonta (vuonna 2020 maakuntaosuuksien vaihteluväli 65,9 – 82,35%; valtakunnan keskiarvo 77,4)	4,5	4,2	3,6 (4,3)	4,2	4,1
5.2 Koulutukseen siirtyminen perusteiden jälkeen alueittain					
Lukiokoulutukseen siirtyminen. Perusopetuksesta suoraan lukiokoulutukseen siirtyneiden osuudet (2019), maakuntien keskihajonta (vuonna 2018 maakuntien vaihteluväli oli 45,1– 59,6 %, pl. Ahvenanmaa, valtakunnan keskiarvo 53,1, %,)	3,2	4,1	3,3 (3,2)	3,2	3,2
Ammatilliseen koulutukseen siirtyminen. Perusopetuksesta suoraan ammatilliseen koulutukseen siirtyneiden osuudet (2019), maakuntien keskihajonta (vuonna 2019 maakuntien vaihteluväli oli 32,6 – 49,0 %, pl. Ahvenanmaa, valtakunnan keskiarvo 40,3%)	3,4	4,5	3,4 (3,0)	2,7	2,5
Perusopetuksen päättäneiden osuudet (2019), jotka eivät välittömästi siirtyneet mihinkään koulutukseen,	0,8	1,2	0,7 (0,7)	0,6	0,6

maakuntien keskihajonta (vuonna 2019 maakuntien vaihteluväli oli 1,7 – 5,4%, pl. Ahvenanmaa, valtakunnan keskiarvo oli 3,2 %)					
5.3 Digilaitteiden, välineiden ja oppimateriaalien käyttö opettajilla ja oppilailta yleisopetuksessa Opeka -itsearviointin perusteella (valtakunnallinen keskiarvo)					
Arvio yleissivistävien oppilaitosten teknologisista valmiuksista (0-4)	2,99	3,03	3,1 (3,3)	3,35	3,40
Arvio yleissivistävien oppilaitosten tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytöstä (0-4)	1,63	1,65	1,67 (1,75)	1,8	1,85
5.4 Muodollisesti kelpoisten opettajien osuus, % (2019)					
Esi- ja perusopetus	95,1		(96,0)		96,5
Lukiokoulutus	97,0		(98,5)		99,0
Ammatillinen koulutus	93,1		(91,0)		92,0
Vapaa sivistystyö	82,2		(83,0)		83,5
5.5 Tasa-arvoinen arviointi: Perusopetuksen päättötodistuksessa annettujen arvosanojen vastaavuus oppimistulosten arvioinneissa saatuihin tuloksiin	Oppimistulosten arvioinnit osoittavat eroja	Perusteita uudistettu arvioinnin osalta.	Toimeenpanon tuen saavutettavuutta vahvistettu.		Erot ovat pienentyneet oppimistulosten arviointien perusteella
5.6 Vapaan sivistystyön koulutukseen osallistuneet:	miehet 27 %, naiset 73 %;	miehet 27 %, naiset 73 %			miehet 30 %, naiset 70 %

Liite 3. Toiminnallinen tuloksellisuus

Koronan vuoksi rinnalle on jätetty poikkeuksellisesti kolme vertailuvuotta, vuodet 2019-2021. Tulossopimuksen laatimisen yhteydessä sopimukseen otettiin lukuisia uusia mittareita, joiden tavoitearvojen asetanta oli haastavaa palvelun käyttöönoton alkaessa. Joidenkin indikaattoreiden osalta vuoden 2022 arviota ja myös vuoden 2023 tavoitteita on tarkistettu.

Tuotokset ja laadunhallinta

Suoritteet ja julkishyödykkeet

Mittarit	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 arvio	2023 tavoite
Opintopolku-palvelun kävijämäärä (lkm)	12 400 000	14 950 000	17 913 268	18 000 000	18 500 000
Opintopolku-palvelussa julkaistujen koulutusten määrä (lkm)	17 848	18 500	22 386	24 000	30 000
Oma Opintopolussa tarjolla olevat palvelut (lkm)	3	3	4	5	8
KOSKI, kansalaisten kirjautumiset (lkm)	515 786	936 606	1 064 000	1 100 000	1 200 000
KOSKI, kansalainen jakanut tietoaan linkillä	28 745	81 147	149 000	200 000	230 000
Asiakaspalveluratkaisussa käsiteltävät asiat (lkm)	15 800	29 800	37 400	38 000	35 000
Myyynnissä olevien julkaisujen ja vähälevikkisten oppimateriaalien määrä (kpl)	417	430	418	465	500
Saatavilla olevien oppimistatukevien kustannettujen digimateriaalien määrä (kpl)	216	227	145	155	155
Maksullisten koulutusten ja	6 572	5 722	7 556	7 600	8 000

tapahtumien koulutettavapäivät (kpl)					
Julkaistujen opsiemäärä ePerusteet -palvelussa (lkm)	625	819	1 294	3 550	4 500

Palvelukyky ja laatu

Mittarit	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 arvio	2023 tavoite
Tutkinnon tunnustaminen (päättösten käsittelyaika, kk)	3	2,6	1,7	2,2	2,0
Kansainvälinen ohjelmatoiminta (joka 3. vuosi; 1-100)	-	-	96	-	-
Maksullinen koulutus (1-5)	4,1	4,3	4,3	4,1	4,1
Hakijapalaute Opintopolusta (1-5)	4,0	4,1	4,3	4,2	4,3
Kuljettajakoulutuksen tarkastusten määrä (lkm) perustaso ja jatkokoulutus	20	19	20	20	20

Kansainvälisyys

Mittarit	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 arvio	2022 tavoite	2023 tavoite
Ulkomaan kansalaisten määrä, opiskelemaan valittujen suhde hakijoihin. Mukana luvuissa sekä yhteishaut että erillishaut. Vuosi tarkoittaa aina sinä vuonna (joko keväällä tai syksyllä) alkanutta koulutusta.	0,33	0,36	0,34	0,28	0,30
Study in Finland -verkkosivun kävijät *	370 000	390 000	366 457 ¹	300 000	380 000

¹ Alentuneet muutokset toteutumassa ja ennusteissa johtuvat analytiikasta. Digimarkkinoinnin vuoksi syksyllä 2021 on asennettu uusi cookiebot verkkosivuille, joka vaikutti kertyvään dataan ja siksi vierailijamäärät muuttuivat. Loppuvuodesta 2022 ollaan ottamassa käyttöön Matomo Analytics Google Analyticsin sijasta ja tätä samaa ongelmaa ei pitäisi

Linkkisiirtymät Study in Finland -verkkosivulta Studyinfoon ja korkeakoulujen hakusivuille**					
(* Tämän tyyppisten verkkosivujen kävijämäärissä laskeva trendi, koska on paljon muitakin digitaalisia alustoja. ** Aloitetaan 2022. Tulevan ennustaminen ei mahdollista, kun ei ole vertailutietoa.)	-	-	-	-	-

Toiminnallinen tehokkuus

Tuottavuus

Mittarit	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 arvio	2023 tavoite
Valtionavustus päätökset kpl/htv	257	265	203	250	250
Kansainvälisten toimintojen apurahapäätökset kpl/htv	41	43	19	60	60
Koulutettavat päivät/htv	597	224	346	350	370

Taloudellisuus ¹⁾

Mittarit	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 arvio	2023 tavoite
Valtionavustusprosessi 1 000 euroa/htv	78	95	107	75	75
Kansainväliset liikkuvuus- ja yhteistyöohjelmat 1 000 euroa/htv	120	101	105	95	95

1) Mittari kuvaa kyseiseen toimintoon käytettyjä toimintamenojen bruttoeurojen sekä toimintoon käytettyjen henkilötyövuosien suhdetta. Tietolähde: toimintolaskenta.

olla ja vierailijadata tallentuu taas todenmukaisesti. Edelleen kuitenkin syytä ottaa huomioon, että tietoa etsitään verkosta muualtakin kuin varsinaisilta verkkosivuilta, esim. sosiaalisesta mediasta. Linkkisiirtymiä Study in Finlandista Studyinfoon ei ole alettu seuraamaan vielä 2022, koska jo alkuvuodesta oli tiedossa, että analytiikkaohjelmisto vaihtuu.

Kustannusvastaavuuslaskelmat

Maksullinen palvelutoiminta, liiketaloudellinen, vähälevikkinen (1 000 euroa)	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 TAE	2023 TAE
Maksullisen toiminnan tuotot	1 281	1 531	1 660	1 200	1 200
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	2 358	2 263	1 925	1 820	1 820
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	- 1 077	- 732	- 266	- 620	- 620
Kustannusvastaavuus, %	54	68	86	66	66
Hintatuki	620	190	430	620	620
Kustannusvastaavuus hintatuen jälkeen, %	81	76	109	100	100

Maksullinen palvelutoiminta, muut liiketaloudelliset suoritteet (1 000 euroa)	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 TAE	2023 TAE
Maksullisen toiminnan tuotot	1 615	1 082	1 006	1 000	1 000
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	1 774	1 273	876	880	880
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	- 160	- 191	130	120	120
Kustannusvastaavuus, %	91	85	115	112	112

Maksullinen palvelutoiminta, julkis-oikeudelliset suoritteet (1 000 euroa)	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 TAE	2023 TAE ¹⁾
Maksullisen toiminnan tuotot	534	524	624	670	670
Maksullisen toiminnan kokonaiskustannukset	632	728	924	950	950
Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	- 98	- 204	- 300	- 280	- 280
Kustannusvastaavuus, %	84	72	68	71	71

- 1) Laskelmassa ei ole otettu huomioon Yleisten kielituskintojen lainsäädännön muutosta 1.1.2023 lukien tutkinon hinnasta.

Liite 4. Voimavarojen hallinta

Konsernitavoitteet (henkiset voimavarat, toimitilat ja infrastruktuuri, muut konsernitavoitteet)

Mittari	2019 toteuma	2020 toteuma	2021 toteuma	2022 arvio	2023 tavoite
Henkilötyövuodet (perustoimintamenot, htv)	326	307	318	327	320
Työtyytyväisyysindeksi (VM Baro)	3,3	3,4	3,5	3,6	3,6
Sairauspoissaolot (pv/htv)	6,8	4,7	4,6	6,0	6,0
Koulutuspäivät (työpäiviä/htv)	1	1	0,4	3	3
Johtaminen (VM Baron johtajuusindeksi)	3,1	3,3	3,3	3,6	3,6
Tilat (tilatehokkuus m ² /hlö)	22,1	22,1	15,4	15,5	15,5
Sopimuksista Hanselin kilpailuttamia (%)	21	tietoa ei saatavilla	12,4 ¹⁾	11	11
Yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koskeva mittari (onko laadittu yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat sekä konkreettiset toimet)	kyllä	kyllä	kyllä		
Kestävää kehitystä koskeva mittari (konkreettiset toimet)	ei	ei	ei		
Digitaalisuutta koskeva mittari (konkreettiset toimet)	ei	kyllä	ei		

¹⁾ Mittari ei ole enää validi. Vuonna 2021 toteuma on ilmoitettu Hansel-yhteishankintojen osuutena (%) kaikista hankinnoista (pl. valtion sisäiset ostot), ja sen pohjalta taulukkoon on tehty myös muutokset vuosille 2022-2023. Tämä

mittari näyttää olennaisempia lukuja ja on mahdollista myös laskea. Nykyään Hansel kilpailuttaa Opetushallitukselle lähinnä vain matkustamiseen liittyvät sopimukset.

Vuoden 2023 määrärahat erillisessä excel-taulukossa.

Liite 5. Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksen painopisteet

Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksen painopisteet vuonna 2023:

1) Oppimisen tuki, ohjaus ja yksilölliset oppimispolut

- a. inklusion vahvistaminen
- b. nivelvaiheiden pedagogiikka ja yhteistyö eri toimijoiden välillä
- c. erityispedagoginen osaaminen, erityinen tuki (kolmiportaisen tuen toteuttaminen) sekä pedagoginen ja ohjauksellinen taito kohdata oppilas tai opiskelija
- d. varhainen puuttuminen
- e. oppimisvaikeuksien tunnistaminen
- f. yhteisopettajuus
- g. työelämäyhteistyö
- h. henkilökohtaistaminen, poikkeaminen, mukauttaminen, osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen
- i. Oppivelvollisuuden laajentamisen toimeenpanon tukeminen
- j. oppilaan- ja opinto-ohjauksen kehittäminen

2) Yhteisöllisen toimintakulttuurin kehittäminen ja johtamisosaaminen

- a. ammatillinen vertaisvuorovaikutus, toimijuuden tukeminen ja osaamisen jakaminen työyhteisössä
- b. osallistava johtaminen ml. uran alkuvaiheessa olevien opettajien koulutus (Tämä ei tarkoita työnohjausta.)
- c. yhteisöllisen hyvinvoinnin johtaminen
- d. strateginen johtaminen
- e. inklusiivisen koulun johtaminen
- f. laadun ja laatukulttuurin johtaminen

3) Jatkuva oppiminen

- a. osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen uudet työkalut ja toimintamallit
- b. jatkuvan oppimisen oppilaitos- ja elinkeinoelämän rajapintojen ja yhteistyön vahvistaminen sekä osaamisen ennakointi
- c. jatkuvaan oppimiseen liittyvien kansallisten hankkeiden hankeyhteistyö ja uusien toimintamallien pilotointivalmiuksien vahvistaminen

4) Kestävyysosaaminen

Koulutus keskittyy kestävyysosaamisen tietoihin, taitoihin ja asenteisiin sekä kohdistuu johtamiseen, opettamiseen ja yksiköiden toimintakulttuuriin.

- a. kestävä kehitys ja vihreä siirtymä alakohtaisessa, oppiainekohtaisessa tai ammattialakohtaisessa opetuksessa/ammattialalla
- b. kestävä oppilaitos
- c. ekologinen, sosiaalinen, kulttuurinen ja taloudellinen kestävyys
- d. ekologisen kestävyuden teemat: ilmastovastuu, luontokato, planetaarinen terveys ja kiertotalous
- e. kestävyysarvojen ilmentäminen
- f. kestävä tulevaisuuden visiointi ja kestävyystoiminta

5) Arviointiosaaminen

- a. oppilaan ja opiskelijan arviointiin liittyvän osaamisen vahvistaminen
- b. vaikuttavuusarvioinnin kehittäminen

6) Oppiaine- ja alakohtainen osaaminen

- a. Kansallisen lukutaitostrategian 2030 toimeenpano (luku- ja kirjoitustaidon pedagogisen osaamisen kehittäminen: monilukutaito, kielitietoinen opetus ja lukutaito)
- b. alakohtainen opettajien pedagogisen tai substanssialaan liittyvän osaamisen kehittäminen ml. kaikki oppiaineet, alat ja koulutusasteet
- c. toista kotimaista kieltä (S/R) opettavien opettajien ammatillisen kehittämisen ja yhteistyömahdollisuuksien edistäminen

7) Digitaalinen osaaminen sekä teknologian pedagoginen hyödyntäminen

- a. monipuolisten oppimisympäristöjen ja digitaalisuuden hallinta sekä niihin liittyvä pedagogiikka
- b. kyberturvallisuuden osaamisen vahvistaminen
- c. digitaaliseen osaamiseen kuvaukset

8) Kielellinen ja kulttuurinen osaaminen

- a. maahanmuuttaneiden perustaitojen vahvistaminen
- b. romanikielen, saamen ja karjalan kielen ja oman äidinkielen opetus
- c. kielitietoiset työtavat
- d. suomi toisena kielenä -opetukseen liittyvä osaaminen
- e. kielitietoisien ja kielellisesti monimuotoisen oppimisyhteisön johtaminen
- f. kulttuuriperintökasvatus

9) Hyvinvointi, osallisuus ja turvallisuus

- a. vuorovaikutus- ja hyvinvointitaidot
- b. globaali- ja demokratiakasvatus
- c. rasismien ehkäisy
- d. yhteisöllisen opiskeluhuollon kehittäminen
- e. tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmien toimeenpanon tuki
- f. kiusaamisen, väkivallan (ml. sukupuolistunut väkivalta) ja häirinnän vastaisen toimintakulttuurin kehittäminen
- g. sukupuolen moninaisuus
- h. asuntolatoiminnan kehittäminen

Liite 6a: Opetushallituksen digitaalisten palveluiden hallintamalli

Sisällys

1. Tausta, periaatteet ja rajaukset	29
2. Hallintamallin kuvaus	29
2.1. Johtoryhmä	30
2.2. Koordinaatioryhmä	30
2.3. Yhteys tulossopimusprosessin ja vuosikello	31
3. Hallintamallin soveltaminen	31
3.1. Kehitysaihioiden käsittely ja hankkeistaminen	31
3.2. Kehityksen hankkeistaminen	32
3.3. Olemassa olevien palveluiden ylläpito	32
3.4. Palveluihin liittyvä dokumentaatio	32
3.5. Sidos- ja asiakasryhmät	33

1. Tausta, periaatteet ja rajaukset

Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) ja Opetushallituksen (OPH) ylläpitämien ja kehittämien digitaalisten palveluiden ohjausmekanismi pohjautuu tulossopimukseen. Tulossopimuksen kirjaukset eivät yksin riitä varmistamaan, että eri palveluiden ja hankkeiden toteutus saataisiin parhaimmalla tavalla vastamaan hallitusohjelmien ja kehittämisen tavoitteita. Digitaalisten palveluiden hallintamalli vastaa näihin tulossopimusta tarkentaviin ja täydentäviin ohjauksen ja vuoropuhelun tarpeisiin. Sen laatimiseen on osallistunut asiantuntijoita OKM:stä ja OPH:sta.

Digitaalisten palveluiden kehittämistä tehdään myös hankkeissa tai kehittämisohjelmissa, jolloin ohjaus ja vastuut, sekä resurssien käyttö, priorisointi ja seuranta ovat yleensä hankkeen ohjausryhmän ja mahdollisten muiden ryhmien vastuulla. Hallintamalli ei määrittele hankkeiden aikaista ohjausta, mutta kuvaa hankkeiden ja yhteisten ryhmien välisiä rajapintoja. Hallintamallissa esitetään, milloin palveluiden kehitys on hyvä hankkeistaa riittävän ohjauksen ja vuoropuhelun varmistamiseksi.

Olemassa olevien palveluiden osalta palvelukohtainen sidos- ja asiakasryhmäkohtainen työ korostuu. Näiden ryhmien kautta voi syntyä palveluihin kohdistuvia kehittämistarpeita ja uusien palveluiden kehittämistarpeita. Näiden ryhmien osalta kuvataan rajapinnat yleisiin ryhmiin sekä tavat, joilla ryhmissä syntyneet kehittämistarpeet tuodaan kehittämisestä päättävien ryhmien tietoon.

Hallintamallin eri ryhmiin ja ohjaukseen liittyvinä yleisinä periaatteita on läpinäkyvyys ja avoimuus. Periaatteiden toteutuminen edellyttää tietojen löydettävyyden ja hyödynnettävyyden varmistamista ja esittämistapojen yhdenmukaistamista. Tämä koskee OPH:n ja OKM:n välistä viestintää, teknistä dokumentaatiota, raportointia sekä muita erikseen kirjallisesti sovittuja asioita. Tarkemmat raportointi- ja dokumentointikäytännöt sovitaan johtoryhmässä koordinaatioryhmän esityksen pohjalta.

Hallintamalli kattaa OPH:n kehittämät ja ylläpitämät digitaaliset palvelut sisältäen rekisterit ja tietovarannot. Hallintamallilla varmistetaan hallinnonalan tiedon ja palveluiden yhteentoimivuus ja ohjataan palveluiden kehittämistä. Hallintamallissa on kuvattu yhteydet tulossopimusprosessiin. Lisäksi OKM:n kansliapäällikön johtoryhmä ja OPH:n johtotiimi ohjaavat strategisesti digitaalisten palveluiden kokonaisuutta.

Hallintamallin toimivuutta arvioidaan vuoden 2021 lopussa ja siihen tehdään arvioinnin pohjalta tarvittavat muutokset.

2. Hallintamallin kuvaus

Hallintamalli jakaantuu strategiseen, taktiseen ja operatiiviseen tasoon. Johtoryhmä toimii strategisella tasolla ja koordinaatioryhmä taktisella tasolla.

Strateginen	Strategiset painopisteet, kyvykkyyksien ennakointi ja varmistaminen tulevaisuuden tarpeista	Johtoryhmä
Taktinen	Valmistelu, seuranta, raportointi	Koordinaatioryhmä
Operatiivinen	Toteutukset ja palveluiden hallinta, raportointi	

Kuva 1. Digitaalisten palveluiden hallintamallin rakenne.

2.1. Johtoryhmä

Johtoryhmä koostuu OKM:n kansliapäälliköstä ja koulutusosastojen johdon edustajista sekä OPH:n pääjohtajasta ja johdon edustajista. Johtoryhmä voi tarpeen mukaan kuulla kokouksissaan asiantuntijoita.

Johtoryhmä varmistaa, että strategiset tavoitteet mm. hallitusohjelmasta tulevat otetuksi huomioon digitaalisten palveluiden kehityksessä. Johtoryhmä varmistaa myös yhteentoimivuuden ja soveltuvien tavoitteiden saavuttamisen. Johtoryhmä varmistaa molempien organisaatioiden johdon yhteisen tilannekuvan syntyminen, ylläpitämisen sekä siitä organisaatioiden sisällä viestimisen ja koordinoimisen.

Strategista digitaalisten palveluiden suunnittelua varten voidaan lisäksi perustaa väliaikaisia yhteistyöryhmiä tai hyödyntää jo olemassa olevia ryhmiä.

Johtoryhmän tehtäviin kuuluu tulossopimuksen valmistelu ryhmälle annettujen vastuiden osalta, vuosisuunnitelmasta päättäminen sekä yhteistyön aktiivinen ohjaus ja tuki. Johtoryhmä seuraa hankkeiden ja palveluiden kehitystä, linjaa merkittävimmistä muutoksista palveluihin ja niiden kehittämiseen ja voi päättää uusien hankkeiden käynnistämisestä. Johtoryhmä päättää merkittävistä muutoksista hankkeisiin ja niiden resursointiin.

2.2. Koordinaatioryhmä

Koordinaatioryhmä koostuu OKM:n ja OPH:n edustajista. Ryhmää muodostettaessa huolehditaan organisaatioiden sisäisen viestinnän ja koordinoimisen kannalta riittävä edustavuus.

Koordinaatioryhmä seuraa hankkeiden, osahankkeiden ja palveluiden kehittämiseen liittyviä asioita. Koordinaatioryhmä valmistelee johtoryhmän kokoukset ja siellä käsiteltävät asiat sekä kokouksiin vietävät päätösehdotukset liittyen digipalveluiden muutoksiin, hallintaan, seurantaan tai ristiriitatilanteisiin. Koordinaatioryhmä voi sopia pienemmistä kehitykseen vaikuttavista asioista johtoryhmän linjausten mukaisesti. Koordinaatioryhmä huolehtii omien organisaatioiden sisällä tapahtuvasta viestinnästä ja yhteistyöstä niiden asioiden osalta, jotka kuuluvat seuranta- ja johtoryhmän seurantaan tai päätäntään.

Jos kehittämistä ei ole hankkeistettu, koordinaatioryhmä voi toimia kehittämisen ohjausryhmänä yhteisten ja yleiskäyttöisten palveluiden osalta ja sovittaessa myös muiden palveluiden osalta.

Koordinaatioryhmä voi myös tehdä muita johtoryhmän määäämiä tehtäviä.

2.3. Yhteys tulossopimusprosessin ja vuosikello

Johto- ja koordinaatioryhmän kokousaikataulut on suunniteltu niin, että ne tukevat OKM–OPH-tulossopimusprosessia. Johtoryhmä kokoontuu lähtökohtaisesti kolme kertaa vuodessa ja tarvittaessa useammin. Ryhmien kokousajankohdat tarkistetaan, kun tulossopimusprosessin ohjekirje julkaistaan virastoille kesäkuussa, jotta kokoukset tukevat valmistelua. Ryhmät käyvät tarvittavat keskustelut ennen OPH:n ehdotusta tulossopimukseksi ja tarvittaessa jatkavat keskustelua ehdotuksen antamisen jälkeen. Tulossopimuksen allekirjoituksen jälkeen johtoryhmä ja koordinaatioryhmä kokoontuvat ja mm. tarkentavat vuosisuunnitelman sopimuksen mukaiseksi.

Hallintamallia tarkentavassa vuosikellossa kuvataan tärkeimmät kokousajankohdat ja ryhmien toiminnan yhteys tulossopimusprosessin aikatauluihin. Vuosikellon päivittäminen on koordinaatioryhmän vastuulla.

3. Hallintamallin soveltaminen

3.1. Kehitysaihioiden käsittely ja hankkeistaminen

Uusien palveluiden tai palvelukokonaisuuksien kehittämisideoita ja tarpeita voi syntyä useasta eri lähteestä. OPH kerää olemassa oleviin palveluihin liittyvät, sidos- ja asiakasryhmiltä tulevat palautteet ja ehdotukset ja tuo ne koordinaatioryhmän käsiteltäväksi. Koordinaatioryhmä ja muut ryhmät koostavat kehittämisaihiot johtoryhmän käsiteltäväksi.

OKM ja OPH tekevät kehittämisaihioiden vaikutusarviointit (ml. lainsäädännön muutostarpeet) ja muun valmistelun yhteistyössä. OKM ja OPH rakentavat yhdessä kehittämisideoiden käsittelyä varten ns. ideapankin eri tarpeiden ja ehdotusten systemaattista käsittelyä ja päätöksentekoa varten. OKM päättää edistettävät kokonaisuudet ja ohjaa tarvittaessa mm. lausuntomenettelyiden läpivientä.

3.2. Kehityksen hankkeistaminen

Uusien palveluiden kehittäminen suositellaan aina hankkeistettavaksi. Näin voidaan varmistaa riittävä osaaminen ja ohjaus uuden palvelun kehittämiseen. Hankkeistaminen on tarpeellista myös seurantaan ja raportointiin liittyvien velvollisuuksien vuoksi.

Olemassa olevien palveluiden jatkokehittämisen hankkeistaminen riippuu tehtävän kehittämisen laajuudesta. Jos kehittämishankkeen arvioidut kokonaiskustannukset ylittävät 300 000 € arvioidaan tarve hankkeistamiselle ja jos ne ylittävät 500 000 € kehittäminen hankkeistetaan aina.

Jos valittujen kehittämisideoiden toteutus hankkeistetaan, vastuu siirtyy pääosin hankeorganisaatiolle. Hankkeet sisältävät vähintään yhden asetetun ryhmän. Ryhmä tai ryhmät tekevät päätökset itsenäisesti, mutta raportoivat sovitun mukaisesti koordinaatioryhmälle ja tarvittaessa johtoryhmälle. Jos digitaalisen palvelun kehittäminen tapahtuu jonkin hankekokonaisuuden osana, ohjaus tapahtuu kyseisessä hankkeessa, jos erikseen ei muuta sovita.

Johtoryhmä vastaa hankkeiden tavoitteiden ja tekemisen yhteensovittamisesta yhteisten linjausten mukaisesti. Seuranta- ja johtoryhmää informoidaan hankkeen aikana erikseen sovitussa laajuudessa ja tavoilla ja ne voivat sovittaa yhteen esim. palvelukehitystä useamman eri hankkeen osalta.

Hankkeistamattomien palveluiden kehityksen osalta koordinaatioryhmä vastaa yhteensovittamisen lisäksi kehityksen priorisoinnista, tarpeiden ja tavoitteiden asettamisesta, rahoituksen ja resurssien (ml. ylläpito) varmistamisesta ja vaikutusten/vaikuttavuuden arvioinnista.

3.3. Olemassa olevien palveluiden ylläpito

Johto- ja koordinaatioryhmät linjaavat ja päättävät ylläpidon resursseista. OPH vastaa pääsääntöisesti palveluiden ylläpitoon liittyvistä kysymyksistä ja ylläpitoon liittyvästä ns. pienkehityksestä. Keskeisten palveluiden ylläpitoon liittyvät juridiset kysymykset tuodaan johtoryhmän käsiteltäväksi.

OPH vastaa ylläpidettävien palveluiden seurannasta ja tekee pienkehittämiseen liittyvät päätökset. OPH raportoi ylläpidon kustannuksista ja resurssien käytöstä yhteisesti sovitulla tavalla ja tuo ylläpidosta syntyneet kehittämistarpeet käsiteltäväksi seuranta- ja johtoryhmälle.

3.4. Palveluihin liittyvä dokumentaatio

Kaiken palveluihin liittyvän dokumentaation tulee noudattaa johto- ja koordinaatioryhmässä sovitua ja kirjattua käytäntöä.

3.5. Sidos- ja asiakasryhmät

Sidos- ja asiakasryhmiin kuuluvat palveluiden ja palvelukokonaisuuksien asiakasryhmät ja oleellimmat sidosryhmät. Palveluiden osalta tämä voi tarkoittaa mm. eri virastoja (kuten Tilastokeskus).

Koulutuksen ja tutkimuksen tietotuotannon ja tietoarkkitehtuurin ryhmistä merkittävimpiä sidosryhmiä ovat

- Tietovirta- ja sanastotyön koordinaatioryhmä: ryhmän tehtävänä on tukea koulutuksen ja tutkimuksen tietojen yhteismitallisuutta ja yhteentoimivuutta luomalla yhteisiä määrittelmä ja pelisääntöjä.
- Kokonaisarkkitehtuuriryhmä: ryhmä tulee vastaamaan eri viite- ja ratkaisuarkkitehtuurien yhteensovittamisesta ja yhteisen varhaiskasvatuksen, koulutuksen ja opetuksen kokonaisarkkitehtuurista. Ryhmä tullaan asettamaan vuoden 2020 aikana.
- Koulutussektori/-astekohtaiset ryhmät: ryhmät tukevat esim. tilastoihin, luokitteluun ja arkkitehtuuriin liittyvää työtä. Ne tarjoavat mahdollisuuden suoraan vuorovaikutukseen esim. kentän toimijoiden ja ministeriön välillä.
- OKM:n hallinnonalan muut ryhmät, kuten tietohallinnon ohjausryhmä sekä tiedonhallinnan toimeenpanoon liittyvät ryhmät.

Liite 6 b

Erillisellä rahoituksella 2021 tehtävät digipalveluiden kehittämistoimet

Seuraavien kehittämiskokonaisuuksien toteuttaminen aloitetaan vuonna 2021, mikäli opetus- ja kulttuuri-ministeriö saa järjestettyä tarvittavan rahoituksen ja/tai kehittämistoimen sisältö täsmentyy riittävästi.

- Jatkuvan oppimisen digitaalisen palvelukokonaisuuden kehittämistoimet (RRF)
- Ennakoinnin palveluiden kehittäminen (RRF)
- Kansainvälisten opiskelijoiden maahantuloprosessin sujuvoittamisen pilottihanke (RRF)

Tulossopimuksen määrärahat vuodelle 2023

Momentti	Määräraha	Tuso 2023 eurot	Tuso 2023 htv	T=tilijaottelu; K=käyttöön asettamispäätös	Kommentit/huomautukset
29.01.01.1	Toimintamenot (KPY)	6 800		T	J.K. palkkauslaskennat.Oikea summa päivitetään tilijaotteluun keväällä 2023.
29.01.01.2.1	Education Finland -ohjelman toimeenpano (EK) (enintään)	300 000		T	
29.01.02.1.	Toimintamenot	25 092 000	320	T	
29.01.02.02.01	Ruotsinkielisen ja muun vähälevikkisen oppimateriaalimyyntin liikeloudellisten tuotteiden hintojen alentaminen (EK) (enintään)	620 000		T	
29.01.02.02.02	Avustukset vähälevikkisen ruotsinkielisen oppimateriaalin tuottamiseen (EK) (enintään)	80 000		T	
29.01.02.02.03	Avustus saamelaiskäräjille saamenkielisen oppimateriaalin tuottamiseen (EK)	700 000		T	
29.01.02.02.04	Opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksaminen (EK) (enintään)	14 806 000		T	
29.01.02.02.05	Kielitutkintojen kehittäminen ja toimeenpano, auktorisoitujen kääntäjien koulutus ja tutkintojen kehittäminen sekä oikeustulkintakirjallisuuden kehittäminen	524 000		T	
29.01.02.02.06	Suomalaisen koulutuksen tunnettuuden ja yhteistyön edistäminen (47 htv) (EK)	1 600 000		T	
29.01.02.02.07	Opiskelija-, harjoittelija-, opettaja-, nuoris- ja asiantuntijavaihto sekä virkamiesvaihtoon myönnettävät stipendit, apurahat ja avustukset (EK)	2 870 000		T	
29.01.02.02.08	EU:n ja Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittamien hankkeiden ja ohjelmien kansallinen rahoitus, monenkeskinen ja kahdenvälinen yhteistyö, korkeakoulu- ja korkeakoulutus sis. vähintään 1 280 000 euroa E+ hallintoon	2 842 000		T	
29.01.02.03	Kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia koskeva tiedotus- ja selvitystoiminta (EK) (enintään)	15 377 000		T	
29.01.02.04	Ennakkoinnin kehittämisestä aiheutuvien menojen ja avustusten maksaminen jatkuvan oppimisen uudistuksen palvelujärjestelmän uudistamiseen liittyen (RRF)	100 000		T	
29.01.02.05	Luova Eurooppa -ohjelman hallinnointi ja kansallinen vastinrahoitus (EK) (enintään)	295 000		T	
29.01.02.06	MPASS-järjestelmän ylläpito (EK) (enintään)	400 000		T	
29.01.02.07	Työelämätoimintakuntatöiden ja sihteeristöjen toimeenpanosta aiheutuvien menojen maksamiseen	720 000		T	
29.01.02.08	Luku- ja kirjoitustaidon parantamista edistävät toimenpiteet (EK) (enintään)	1 500 000		T	
29.01.02.09	Nuori Aleksis -raatin järjestäminen (EK) (enintään)	50 000		T	
29.01.03.1.	Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (EK)	4 409 000		T	Erillisyyksiköiden rahoitus TAE2023 mukainen
29.01.03.2.	Ylioppilastutkintolautakunnan kanslia (EK)	5 189 000		T	Erillisyyksiköiden rahoitus TAE2023 mukainen
29.01.04.1.	Toimintamenot	27 470 000		T	Erillisyyksiköiden rahoitus TAE2023 mukainen (myös mr-laji muuttunut)
29.01.04.2.	Jatkuvan oppimisen uudistus, EU:n elpymis- ja palautumissuunnitelma (RRFP3C2R1)	12 350 000		T	Erillisyyksiköiden rahoitus TAE2023 mukainen (myös mr-laji muuttunut)
29.01.21.2	EU:n pilari-arvio (Pillar assessment)	40 000		T	
29.01.53.1.2	Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (KPY)	100 000		T	
32.50.03	Kotoutumiskoulutuksen kielitaidon päättötodistus	800 000		K	Määräraha osoitetaan suoraan TEM:stä.
29.10.01.1.	Kielikoulut	6 190 000		T	
29.10.01.2.	VALTERI-koulu	26 983 000		T	
29.10.01.3.	Koulukotien perusopetus	1 226 000		T	
29.10.01.4.	Eurooppa-koulut	2 168 000		T	
29.10.01.5.	Helsingin eurooppalainen koulu	3 499 000		T	
29.10.20.1.04.	Varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen strategisten tavoitteiden toteuttaminen (KPY)	65 000		T	
29.10.20.1.05.	MPASS ID -palvelun kehittäminen (KPY)	50 000		T	
29.10.20.1.06.	MPASS ID -palvelun ylläpito (KPY)	126 000	2	T	Määräaikaan htv
29.10.20.1.07.	Varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardan kehittäminen (KPY)	83 000	1	T	Määräaikaan htv
29.10.20.1.08	Summatason tiedonkeruu -selvitys	16 000	0,25	T	Määräaikaan htv
29.10.20.1.09	Perusopetuksen kestävyyskasvatushanke jatko	30 000	0,50	T	Määräaikaan htv
29.10.20.1.11	Oppimisvaikeuksien tuki- ja arviointityökalujen kehittäminen (KPY)	200 000		T	
29.10.20.2.02	Vapaan sivistystyön perustaitojen osaamismerkkien kehittäminen	33 000	0,50	T	Määräaikaan htv
29.10.20.2.03	Osaamismerkkijärjestelmän kehittäminen: Koski-palvelu	46 250	0,25	T	Määräaikaan htv
29.10.20.2.04	Osaamismerkkijärjestelmän kehittäminen: ePerusteet	51 250	0,25	T	Määräaikaan htv
29.10.20.2.05	Vapaan sivistystyön oppilaitosten kestävä kehityksen toimien nykytilan selvitys ja siihen perustuvat toimenpiteet.	30 000		T	
4.22.29.10.20.4.1	SKY-hanke	1 000 000		K	
29.10.30.07.1.	Digitalisaation kehittäminen ja edistäminen, alueellisen ja yksilöllisen yhdenvertaisuuden tukeminen sekä kansainvälinen toiminta (KPY)	3 800 000		K	
29.10.30.07.2.	Kaksikielisen opetuksen järjestäminen sekä kielikypytoiminta (KPY)	842 000		T	
29.10.30.07.3.	Kerhotoiminnan tukeminen (KPY)	2 865 000		T	
29.10.30.08.1.	Saamenkielisten ja romanikielisten oppilaiden äidinkielen opetuksen järjestämiseen (KPY)	75 000		T	
29.10.30.08.2.	Vieraskielisten oppilaiden äidinkielen ja suomi/ruotsi toisena kielenä sekä heidän muun opetuksensa tukeminen (KPY)	22 475 000		T	
29.10.30.11.	Suomen ja Ruotsin välillä yhteistyöstä ulkomaanopetuksen alalla tehdyn sopimuksen mukaisiin menoihin (KPY)	300 000		T	
29.10.31.2.1	Ylimääräiset avustukset				
29.10.31.2.1.2.	Kansanopistot (KPY)	100 000		T	
29.10.31.2.1.3.	Kesäyliopistot (KPY)	50 000		T	
29.10.31.2.2.	Laatu- ja kehittämisavustukset kansalaisopistoissa (KPY)	1 099 000		T	
29.10.31.2.3	Opintotietojen avustukset				
29.10.31.2.3.1.	Kansalaisopistot (KPY)	1 000 000		T	
29.10.31.2.3.2.	Kansanopistot (KPY)	1 066 000		T	
29.10.31.2.3.3.	Opintokeskukset (KPY)	150 000		T	
29.10.51.1.1.	Valtionavustus yleissivistävän koulutuksen järjestäjille (KPY)	271 000		T	
29.10.51.1.2.	Suomi-koulujen toiminnan tukeminen (KPY)	729 000		T	
29.10.51.1.3.	Kansanvalitusseuran ylläpitämän Etäkoulu Kulkurin/Nomadskolanin sekä kotiperuskoulu/hemgrundskola-toiminnan tukeminen (KPY)	398 000		T	

Momentti	Määräraha	Tuso 2023 eurot	Tuso 2023 htv	T=tilijaottelu; K=käyttöönasettamispäätös	Kommentit/huomautukset
29.10.51.1.4.	Kesälukioseura ry (KPY)	128 000		T	
29.10.51.1.5.	Kriittisen korkeakoulun toimintaan (KPY)	128 000		T	
29.10.51.1.6.	Sofia-opiston kannatusyhdistys ry:n ulkosuomalaisen sivistystoimintaan (KPY)	83 000		T	
29.10.51.1.7.	Karjalan Liitto ry:n toimintaan (KPY)	211 000		T	
29.20.01.1.	Toimintamenot	6 217 000		T	
29.20.01.2.	Liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentaminen (EK) (enintään)	2 400 000		T	
29.20.21.2.	Pohjoiskalotin koulutussäätiön työvoimakoulutus (EK) (enintään)	1 700 000		T	
29.20.21.4.	Ammatillisen koulutuksen kehittäminen (KPY)	220 000		T	
29.20.21.5.	Lukiokoulutuksen ja siihen liittyvien kokeilujen kehittämisrahat	160 000		T	
29.20.21.6.	Kiellutkintojen, auktorisointujen kääntäjien, sekä oikeustulkikirekisterin digitalisointi	300 000		T	
29.20.35.03.	Valtionavustukset innovatiivisiin oppimisympäristöihin, digitaalisiin koulutuspalveluihin yms. sekä kansainväliseen toimintaan (EK) (enintään)	1 775 000		T	
29.20.35.04.	Valtionavustus ukrainalaisille pakolaisille järjestettävään lukiokoulutukseen ja tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen (EK) (enintään)	500 000		T	
29.40.20.1.2.	SIMHE yhteistyöryhmän toiminta (KPY)	25 000		T	
29.80.34.02.2.	OPH:n jakamat avustukset opetuksen järjestäjille	700 000		T	
29.80.34.03.	Avustukset muille kuin opetustuntikohtaista valtionavustusta saaville taiteen perusopetuksen järjestäjille (EK) (enintään)	400 000		T	
29.80.34.04.2.	Taiteen perusopetuksen indikaattoritöy (KPY)	20 000	0,16	T	Määräaikainen htv
29.90.50.05.2.	Kansainväliseen yhteistyöhön Opetushallituksen käytettäväksi	67 500	1	T	Määräaikainen htv
29.91.50.05.6.	European Solidarity Corps - kansallinen vastinrahoitus (KPY)	170 000	1	T	Määräaikainen htv
	<i>Opetushallituksen digitaalisten palveluiden ylläpito ja kehitys:</i>				
29.10.20.1.10	- Opetushallituksen digitaalisten palveluiden ylläpito ja kehitys (VAPOS)	534 800	0,50	T	Opintopolun raportointikanta, osoite- ja viestipalvelu, opintopolku, ePerusteet, Kaksivaiheinen tunnistaminen, Oppijanumerorekisteri, VTJ-rajapintamuutos, AOE.fi -selvitys. Määräaikainen htv.
29.20.21.7	- Opetushallituksen digitaalisten palveluiden ylläpito ja kehitys (LAMOS)	1 787 300	2,50	T	Lukion suullisen kielitaidon pankki, opintopolun raportointikanta, osoite- ja viestipalvelu, eHOKS+palautte+tekstiviestit, Koski, Opintopolun valintapalvelu, ePerusteet, Kaksivaiheinen tunnistaminen, Oppijanumerorekisteri, VTJ-rajapintamuutos, AOE.fi -selvitys. Määräaikainen htv.
29.40.20.1.3	- Opetushallituksen digitaalisten palveluiden ylläpito ja kehitys (KTPO)	595 800	1	T	Opintopolun raportointikanta, osoite- ja viestipalvelu, Opintopolun valintapalvelu, Kaksivaiheinen tunnistaminen, Oppijanumerorekisteri, VTJ-rajapintamuutos, AOE.fi -selvitys. Määräaikainen htv.
29.01.53.3	- Opetushallituksen digitaalisten palveluiden ylläpito ja kehitys (KPE)	31 500	0,50	T	Jotpan-rahoittamat koulutukset: Koski-kehittäminen, käyttöönotto + asiakaspalvelu. Määräaikainen htv.
29.01.01	- Opetushallituksen digitaalisten palveluiden ylläpito ja kehitys (KUPO)	31 500	0,50	K	TPO: Koski-kehittäminen ja käyttöönotto + asiakaspalvelu. Määräaikainen htv.
Yhteensä		213 442 700	332		